

Posudek školitele na diplomovou práci Dany Polakovičové *Looking at & Through the Beast. Construction of „Animal“ within the Prague Zoo*

Vypracoval Marco Stella

Práce Dany Polakovičové je, předesílám, svého druhu výjimečným zjevem, a to hned v několika ohledech. Tématicky se zaměřuje na zdánlivě banální otázku či otázky – co dělají lidé v zoo a na co se lidé vlastně v zoo dívají? V rozsahu více než 80 stran anglického (kvalitního) textu a s padesátkou velmi pečlivě a s rozmyslem vybraných (a navíc podrobně prostudovaných) literárních zdrojů autorka na základě vlastní terénní práce ukazuje, že odpovědi na tyto otázky zdaleka nejsou intuitivní ani samozřejmé. Svět návštěvníků zoo a způsob, jakým jsou v tomto bizarním prostoru vnímána a reprezentována zvířata, může být svou nesamozřejmostí, kterou Dana Polakovičová bravurně ukazuje, až šokující. Mnohvrstevnou problematiku toho, co je vlastně zvíře v zoo, pro koho je, od koho je a konečně proč je, autorka odkrývá vrstvu po vrstvě s chirurgickou přesností a lehkostí, která však nikde neklesá do esejistického stylu. Považuji text za ideální kombinaci etnografie návštěvníků zoologické zahrady a dle mého bravurně použité schopnosti interpretace, čtení významu, tedy znalosti typicky humanitní. Dana Polakovičová se narodila evidentně pod šťastnou hvězdou – kombinuje se u ní vytříbený literární styl, víceméně nezbytný pro tento typ práce, s velice dobrou úrovní angličtiny. Práce je psaná s inteligentní nadsázkou, která výborně doplňuje jinak akademický styl psaní autorky. Práce se tematicky orientuje na problematiku zraku (a také záznamu viděného) a je doplněna i hravými fotografiemi, které skvěle ilustrují problematiku.

Obecně považuji práci za srozumitelně a logicky strukturovanou, přičemž teoretická část navazuje na samotnou analýzu vlastního fieldworku zcela logicky, nenásilně, bez zaškobrtnutí a svědčí o tom, že autorka měla před vstupem do terénu jasno v tom, co jí zajímá. Toho nejsme svědky příliš často. Možná by se dalo říci, že teoretický úvod je (možná až příliš) široký a není v textu zcela využit, poskytuje však velmi kvalitní přehled současných názorů na problematiku zoo a zejména problém zvířete.

Za vynikající považuji způsob, jak autorka pracuje s terénními daty a fundovaně je schopná kombinovat pozorování, odposlechnuté útržky rozhovorů a vizuální materiál, přičemž je stále schopná práci držet pohromadě.

V práci lze při bližším pohledu najít drobné chyby (56 – zřejmě vypadla citace z citačního editoru), nesejí rejstřík (svědčí o tom, že práce vznikala ve chvatu), poněkud matoucí je také výskyt dvou „conclusions“ jako dvou posledních oddílů, byť chápu že každý je na jiné úrovni organizace textu.

Otázka k obhajobě: V textu jsou zvířata přesto prezentována v zásadě jako pasivní „reflexní plochy“ lidských (či institučních) očekávání, tužeb a snad i strachů (nejde o chybu, ale počáteční nastavení). Šel by udělat další krok (podobně jako tomu bylo u psaní dějin a také etnografií jiných marginalizovaných skupin jako byly ženy, nativní etnika, lidé na okraji společnosti...) a prezentovat zvířata jako aktéry? Chápu, že toto nebylo cílem práce, přesto by mě zajímalo, co si autorka myslí o možnostech nabízených tzv. *multispecies ethnography*.

Výtky výše zmíněné však považuji za pouhá doporučení k nápravě. Práci považuji za jednoznačně nadprůměrnou, ba dokonce jednu z nejlepších, jaké jsem zatím vedl, která navíc naplňuje interdisciplinární ideál (a skutečně zůstává obvykle jen ideálem nedostižným) studijního programu, ve kterém je práce obhajována. Kromě toho, že práci hodnotím jako **výbornou** a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě, bych rád, kdyby a) autorka pokračovala v nějaké formě studia b) se pokusila o publikaci textu v některém z několika adekvátních zahraničních odborných periodik c) dále se věnovala problematice zoo, ať již v akademickém či jiném ohledu.

V Praze 19. 9. 2014